

Інна Павленко

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-1668-9119

DOI 10.24139/2312-5993/2017.01/107-116

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ

Метою нашої статті є визначення педагогічних умов формування в майбутніх учителів емпіричного, гностичного та психологічного компонентів професійної підготовленості до успішного здійснення здоров'язбережувального навчання.

Результати проведеної експериментальної роботи дозволили виявити рівень уявлень та знань студентів про здоров'язбережувальне навчання й відповідні вміння, необхідні для його успішної реалізації.

Виявлені показники дозволили отримати об'єктивну інформацію про рівень професійної готовності майбутніх педагогів до здійснення здоров'язбережувального навчання учнів.

Ключові слова: загальноосвітні навчальні заклади, здоров'я, здоров'язбережувальна діяльність, здоров'язбережувальне навчання, майбутні вчителі, студенти, учні.

Постановка проблеми. Загальна тенденція гуманізації науки та людства в сучасних соціально-економічних умовах України знаходить своє відображення в проблемі збереження та укріплення здоров'я дітей та молоді. Установка на здоров'я не з'являється сама собою, а формується в результаті певного педагогічного впливу.

Нова парадигма педагогіки зміщує центр проблем із формування знань, умінь та навичок на цілісний розвиток особистості. У даних умовах зростає соціальна та педагогічна значущість стану здоров'я учнівської молоді в процесі навчання, що визначається в подальшому майбутньому в реалізації її життєвих і професійних цілей.

Проблеми здорового підростаючого покоління були та залишаються найбільш актуальними в практиці суспільного й сімейного виховання [1]. У державних нормативних документах говориться про необхідність укріплення здоров'я дітей та молоді [2], однак, за статистичними даними [9], у школі здорових лише 11–13 % дітей, захворюваність хронічними хворобами в учнів школи становить 2235 на 1000.

У педагогічній практиці застосовуються спроби організації в закладах освіти навчально-виховного процесу здоров'язбережувального напрямку [3; 7; 10].

Зважаючи на зазначене вище, у розв'язанні окреслених проблем провідне місце посідає створення здоров'язберезувального освітнього середовища та моделі підготовки майбутніх учителів до здоров'язберезувальної професійної діяльності [4; 8].

На основі аналізу наукової психолого-педагогічної, біологічної, медичної та валеологічної літератури, вивчення досвіду роботи загальноосвітньої школи та власного досвіду роботи у вищому навчальному закладі була сформульована проблема дослідження. Проблема визначається суперечність між, з одного боку, об'єктивно існуючою потребою школи й суспільства в цілому у валеологічно досвідченому й умілому вчителі, з іншого – недостатній теоретичній і практичній розробці ефективного формування готовності здійснювати здоров'язберезувальне навчання.

Аналіз актуальних досліджень. Джерельною базою нашого дослідження є роботи: Г. Апанасенка, Т. Бойченко, В. Войтенка, М. Гончаренка, В. Колбанова, І. Муравова, В. Петленка, Л. Попової та ін.), які розкривають актуальні проблеми здоров'язбереження.

Проблеми збереження здоров'я учнівської та студентської молоді розробляються Г. Долинським, О. Дубограй, Л. Татарніковою, В. Горашуком, В. Зайцевим, Л. Івановою та ін.

Окремі аспекти здоров'я студентів, формування особистості педагога як вихователя і пропагандиста здорового способу життя висвітлено у працях З. Волотовської, Н. Завидівської, І. Кобиляцького, І. Мудрік, Т. Д'ячкової та ін.

У наукових дослідженнях К. Платонова, Б. Шияна, Ю. Шкретія розглядаються питання використання засобів фізичної культури для формування здорового способу життя особистості.

Незважаючи на великий науковий доробок із заданої проблеми, у науковій та методичній літературі не отримали відповідного відображення такі питання, як зміст, структура й організація підготовки майбутнього вчителя до здійснення здоров'язберезувального навчання учнів.

Метою статті є визначення педагогічних умов формування в майбутніх учителів емпіричного, когнітивного та психологічного компонентів професійної підготовленості до успішного здійснення здоров'язберезувального навчання.

Для досягнення цієї мети були висунуті такі задачі:

- 1) визначити стан готовності студентів педагогічного вищого навчального закладу до використання здоров'язберезувального навчання;
- 2) виявити основні педагогічні умови, що сприяють оптимальному функціонуванню процесу підготовки студентів до оздоровчої діяльності.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених задач нами були використані такі методи: теоретичний аналіз і узагальнення наукового досвіду із зазначеної проблеми, анкетування, тестування, педагогічне спостереження.

Виклад основного матеріалу. Оскільки освіта є спільною формою духовного й фізичного розвитку людини і більше чверті життя вона знаходиться в системно-організованій його сфері, то від того, як використовується досягнення здоров'язбереження в освітньому процесі, буде значною мірою залежати здоров'я майбутнього населення країни. Здоров'язбережувальна освіта стала необхідною умовою підготовки сучасного спеціаліста, та, у першу чергу, – студента педагогічного вишу, тому що вчитель є реальною особою, здатною зберегти здоров'я учнів у процесі навчання. Між рівнем здоров'я учнів та рівнем підготовки вчителів із проблем збереження та зміцнення здоров'я існує відносно чітка залежність, яка детермінується якістю професійної підготовки майбутнього вчителя до здоров'язбережувального навчання, яке формується в період навчання в педагогічному виші [5; 6].

Для низки факультетів (біологічного, факультету фізичної культури, учителів початкових класів тощо) здоров'язбереження виступає частиною спеціальної професійної підготовки, яка повинна забезпечити формування вмінь вирішувати практичні завдання, пов'язані зі збереженням і зміцненням здоров'я.

Сьогодні стан підготовки майбутнього вчителя до здоров'язбережувального навчання учнів не повністю відповідає сучасним вимогам і до цього часу у вищих навчальних закладах не було створено систему професійної підготовки, яка б сприяла формуванню готовності здійснювати здоров'язбережувальне навчання.

Таким чином, на сучасному етапі професійної підготовки в педагогічних вищих навчальних закладах спостерігається невідповідність між рівнем підготовки студентів до здійснення здоров'язбережувального навчання та тими вимогами, які висуваються до вчителів загальноосвітніх шкіл. Саме непідготовленість учителя до активної здоров'язбережувальної діяльності створює труднощі для процесу здоров'язбережувального навчання учнів.

Результати проведеної дослідної роботи з визначення рівня готовності до здійснення здоров'язбережувального навчання майбутніх учителів дозволили виявити рівень уявлень та знань студентів про здоров'язбережувальне навчання та відповідні вміння, необхідні для його успішної реалізації, а також виявити психологічні якості, необхідні для даного виду діяльності.

В експерименті взяло участь 56 студентів IV курсу факультету іноземної та слав'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. До цього часу студентами були вивчені основні дисципліни психолого-педагогічного та медико-біологічного циклу й закінчено період педагогічної практики в школі. Аналіз отриманих даних дозволив математично довести відсутність суттєвих відмінностей між групами.

У ході теоретичного досліджування нами були уточнені ознаки понять: «здоров'язбережувальне навчання», «готовність здійснювати

здоров'язбережувальне навчання». Під здоров'язбережувальним ми розуміємо навчання, при якому вчитель знаходить можливість покращення здоров'я учнів, не обмежуючи свою діяльність профілактичними заходами, а виявляючи тенденції, які підтримують і розвивають прагнення учня бути здоровим, та реалізувати себе як найкраще. Ураховуючи специфіку дослідження, готовність студентів до здійснення здоров'язбережувального навчання учнів визначено нами як цілісне утворення особистості, яке довготривало формується в результаті цілеспрямованого професійного навчання і творчого саморозвитку, що включає в себе наявність певного рівня розуміння сутності здоров'язбережувального навчання, сформованості відповідних умінь, які мають на меті збереження та зміцнення здоров'я учнів у процесі навчання та психологічні якості особистості, що дозволяють здійснювати даний процес.

Структура досліджуваної готовності представлена у вигляді емпіричного, гностичного та психологічного компонентів.

Гностичний компонент готовності студентів включає професійно значущі уявлення та знання, які необхідні майбутньому педагогу для здійснення здоров'язбережувального навчання в школі.

У структуру емпіричного компоненту включені гностичні, проєктивні, конструктивні, організаторські й комунікативні вміння та навички. Всі разом вони забезпечують практичну готовність студентів до здійснення здоров'язбережувального навчання учнів.

Психологічний компонент у розробленій нами структурі представлений такими сферами діяльності: інтелектуальною, функціональною, вольовою, предметно-практичною, екзистенціальною та сферою саморегуляції.

Професійна готовність до здійснення здоров'язбережувального навчання учнів визначається показниками, які характеризують психологічний, емпіричний, гностичний компоненти. Показниками психологічного компоненту є позитивне ставлення до збереження здоров'я в процесі навчання; установлення суб'єкт-суб'єктивних відносин; демократичний стиль педагогічного спілкування. Показниками емпіричної готовності є збільшення об'єму знань, їх повнота, стійкість, компетентність, педагогічна рефлексія; гностичної – професіоналізм, творче застосування практичної діяльності в контексті здоров'язбережувального навчання.

Виявлені критерії та показники дозволили отримати об'єктивну інформацію про рівні професійної готовності майбутнього педагога до представлення здоров'язбережувального навчання учнів.

Розробляючи структуру змісту підготовки майбутніх педагогів до здоров'язбережувального навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів, ми брали до уваги, що:

– засвоєння валеологічних знань повинно бути пов'язано з рефлексією особистого досвіду;

– валеологічні знання, що визначають норми взаємодії учасників педагогічного процесу валеологічного виховання учнів, мають усвідомлюватися на засадах аналізу обставин, у яких вони є необхідними і значущими;

– під час аналізу педагогічних ситуацій або інших джерел студенти повинні мати можливість самостійно виявляти те істотне, головне, що зумовлює структуру і зміст дій учителя, які забезпечують валеологічне виховання учнів під час навчально-виховного процесу;

– відтворення ставлення студентів до здоров'я повинно бути пов'язано з умінням від виконання дій у розумовому плані переходити до виконання їх у реальній дійсності й навпаки.

Слід зазначити, що важливим у процесі підготовки студентів педагогічних вищих навчальних закладів до здоров'язбережувального навчання учнів загальноосвітніх шкіл є наявність бажання і спроможності враховувати вимоги збереження та зміцнення здоров'я під час навчально-виховного процесу, що виявляється в гуманістичній спрямованості діяльності та поведінки, здоров'язбережувальній організації навчально-виховного процесу, ціннісного ставлення до здоров'я своїх учнів, до власного здоров'я. Учитель повинен володіти навичками керування процесом особистісного зростання учнів, стимулюючи учнів до самовираження, самовдосконалення та саморозвитку.

Подальший напрям експерименту було пов'язано з визначенням рівня гностичної готовності студентів до здоров'язбережувальної діяльності, виявленням знань студентів про здоров'язбережувальне навчання, розуміння необхідності цих знань майбутнім учителем.

Для визначення рівня гностичної готовності ми використовували діагностику «Дидактичні карти», до яких були включені запитання на виявлення розуміння студентами потрібних теоретичних понять, що стосуються здоров'язбережувального навчання учнів. Наведемо приклад такої карти.

«Діагностико-дидактична карта-завдання»

1. Як Ви оцінюєте свою готовність у різноманітних ситуаціях педагогічного процесу при прийнятті рішення враховувати його вплив на стан здоров'я учнів?

2. Якими валеологічними вміннями ви володієте?:

- 1) Умію провести комплекс, фізкультхвилинки та фізкультпаузи, ранкової гімнастики.
- 2) Умію здійснювати контроль і самоконтроль у процесі навчальних занять та занять з фізичної культури.
- 3) Умію провести комплекс вправ оздоровчого впливу.
- 4) Умію провести комплекс дихальної гімнастики.
- 5) Умію провести комплекс вправ для зору.

3. Які валеологічні знання найбільш необхідні у професійній діяльності майбутнього вчителя?:

- 1) Методики загартовування.
- 2) Методики заняття оздоровчою ходьбою і бігом.
- 3) Методики раціонального харчування.
- 4) Методики контролю й самоконтролю в процесі навчальних занять і занять фізичною культурою та спортом.
- 5) Методики психофізичної регуляції.
- 6) Методики заняття оздоровчою гімнастикою.
- 7) Методики заняття лікувальною фізичною культурою.
- 8) Методики заняття оздоровчим туризмом.

4. Визначте рейтинг навчальних дисциплін, які впливають на формування готовності до здоров'язбережувальної діяльності:

- 1) Фізичне виховання.
- 2) Валеологія.
- 3) Література.
- 4) Теорія і методика фізичного виховання і спорту.
- 5) Біологія.
- 6) Хімія.
- 7) Фізика.

5. Виберіть найбільш значущі для Вас чинники здорового способу життя:

- 1) Заняття фізичною культурою та спортом.
- 2) Раціональне харчування.
- 3) Дотримання режиму дня.
- 4) Відмова від шкідливих звичок (алкоголь, паління).
- 5) Нагляд за станом здоров'я.

6. Уявіть себе на місці вчителя. Як Ви думаєте, з якими відхиленнями в здоров'ї учнів найбільш часто доводиться зустрічатися вчителю? Запропонуйте класифікацію цих захворювань із різних причин (механізм виникнення, шлях передачі, тривалість тощо).

7. Визначте зовнішні та внутрішні умови організації здоров'язбережувального навчання учнів. Які з них, на Вашу думку, є основними?

8. Визначте рівень вашої готовності до здоров'язбережувального навчання (в балах: 2 – низький; 3 – нижче середнього; 4 – середній; 5 – високий).

Аналізуючи результати проведеного експерименту, можна зробити такі висновки:

– студенти факультету української та іноземної філології не мають достатніх знань, умінь та навичок у питаннях збереження та зміцнення здоров'я учнів;

– незначна кількість респондентів відчують потребу в організації і вдосконаленні освітнього процесу в контексті здоров'язбереження, отже існує необхідність формування позитивної мотивації на здоров'язбереження в майбутніх учителів;

– низький відсоток студентів, здатних самостійно проводити з учнями комплекси фізичних вправ оздоровчої спрямованості.

Отже, встановлено, що дана проблема є актуальною в педагогічній теорії та практиці й потребує подальшого теоретичного осмислення. Формування досліджуваної готовності в педагогічному ВНЗ здійснюється недостатньо, отже необхідна відповідна модель формування готовності, а також умови, що забезпечують її ефективне функціонування та розвиток.

Зважаючи на вищезазначене, необхідно організувати й систематично проводити фізкультурно-оздоровчу роботу серед студентів філологічного факультету, а саме: валеологічні семінари, відкриті заняття, фізкультурні заходи оздоровчої спрямованості тощо.

Для визначення готовності майбутніх учителів до здоров'язбережувальної діяльності нами був використаний системно-антропологічний підхід, що містить у собі зміст, форми та методи підготовки майбутнього вчителя до здійснення здоров'язбережувального навчання, у якому ідеї пізнання людини в соціальному, духовному, ірраціональному, метафізичному представленні, можливості, що відкриваються з цього навчання без втрат для здоров'я доповнюються ідеєю системності його викладу.

Висновок та перспективи подальших наукових розвідок. Викладене дає змогу дійти висновку про те, що підготовка студентів педагогічних вищих навчальних закладів до здоров'язбережувального навчання учнів є нагальною потребою часу та суспільства. Проведене дослідження показало, що формування досліджуваної готовності буде проходити більш успішно у спеціально організованому навчальному процесі з фізичного виховання у вищих педагогічних навчальних закладах, при використанні можливостей фізичної культури для підготовки студентів до здоров'язбережувальної діяльності; реалізації міждисциплінарних зв'язків психолого-педагогічних та медико-біологічних дисциплін; при використанні здоров'язбережувальних технологій у процесі педагогічної практики.

Подальше дослідження може бути присвячене проблемі здоров'язбережувального навчання в освітньому процесі та обґрунтуванню педагогічних умов у контексті додаткової освіти та підвищення кваліфікації працюючих педагогів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Біла книга національної освіти України / Акад. пед. наук України ; за ред. В. Г. Кременя. – Київ, 2009. – 185 с.

2. Доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні (друге видання) / Нац. Акад. пед. наук України ; [автор. колектив / заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : Пед. думка, 2011. – 304 с.

3. Завидівська Н. Н. Теоретико-методичні засади фундаменталізації фізкультурно-оздоровчої освіти студентів у процесі здоров'язбережувального навчання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра пед. наук : спец. 13.00.02 – теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я) / Н. Н. Завидівська ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2013. – 37 с.

4. Іванова Л. І. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів : дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04 / Любов Іванівна Іванова. – К., 2007. – 370 с.

5. Калиниченко І. О. Практична валеологія : [навч. посіб.] / І. О. Калиниченко, Г. Л. Заїкіна. – Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – 348 с.

6. Мудрік В. І. Організаційно-методичні основи фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів : монографія / В. І. Мудрік, О. З. Леонов, І. В. Мудрік, та ін. ; за ред. В. І. Мудріка. – Київ : Пед. думка, 2010. – 192 с.

7. Муравов И. В. Оздоровительные эффекты физической культуры и спорта / И. В. Муравов. – К. : Здоровья, 1989. – 272 с.

8. Нестеренко В. В. Підготовка вихователів дошкільних закладів до валеологічного виховання дітей : монографія / Вікторія Володимирівна Нестеренко. – Одеса : [Б. в.], 2007. – 166 с.

9. Охорона здоров'я в Україні : [статист. зб.] / Держ. комітет статистики України. – К. : [Б. в.], 2015. – 271 с.

10. Павленко І. О. Культура здоров'я студентів – майбутніх учителів природничих спеціальностей як показник готовності до професійно-педагогічної діяльності / Інна Олександрівна Павленко // Вісн. Чернігів. нац. пед. ун-ту. Серія : Пед. науки. Фіз. виховання та спорт. – Чернігів. нац. пед. ун-т. – Чернігів, 2011. – Вип. 86, т. І. – С. 354–356.

REFERENCES

1. Kremen, V. H. (Ed.) (2009). *Bila knyha natsionalnoi osvity Ukrainy za [White book of national education of Ukraine]*. Kyiv, Academy of pedagogical Sciences of Ukraine.

2. Kremen, V. H. (Ed.) (2011). *Dopovid pro stan i perspektyvy rozvytku osvity v Ukraini [A report on the status and prospects of education development in Ukraine]*. National Academy of pedagogical Sciences of Ukraine, K.: Pedagogical thought.

3. Zavydivska, N. N. (2013). *Teoretyko-metodychni zasady fundamentalizatsii fizkulturno-ozdorovchoi osvity studentiv u protsesi zdoroviazberezhuvannoho navchannia [Theoretical-methodological foundations of fundamentalization of sports and recreation education of students in the process of health saving learning]* (DSc thesis abstract). Kyiv.

4. Ivanova, L. I. (2007). *Pidhotovka maibutnykh uchyteliv fizychnoi kultury do fizkulturno-ozdorovchoi roboty z uchniamy zahalnoosvitnykh navchalnykh zakladiv [Training of the future teachers of physical culture to sports and recreational activities with students of secondary schools]* (PhD thesis). Kyiv.

5. Kalynychenko, I. O., Zaikina, H. L. (2013). *Praktychna valeolohiia [Practical valeology]*. Sumy: Publishing House of Sumy state pedagogical Uuniversity named after A. S. Makarenko.

6. Mudrik, V. I., Leonov, O. Z. (2010). *Orhanizatsiino-metodychni osnovy fizychnoho vykhovannia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv [Organizational-methodological bases of physical education of students of higher education institutions]*. Kyiv: Ped. dumka.

7. Muravov, Y. V. (1989). *Ozdorovitelnyie efekty fizicheskoi kultury i sporta [Health effects of physical education and sport]*. K.: Health.

8. Nesterenko, V. V. (2007). *Pidhotovka vykhovateliv doshkilnykh zakladiv do valeolohichnoho vykhovannia ditei [Training of preschool teachers to valeological education of children]*. Odesa.

9. *Okhorona zdorovia v Ukraini [Health protection in Ukraine]* (2015). Derzh. komitet statystyky Ukrainy.

10. Pavlenko, I. O. (2011). *Kultura zdorovia studentiv – maibutnikh uchyteliv pryrodnychkykh spetsialnostei yak pokaznyk hotovnosti do profesiino-pedahohichnoi diialnosti [Culture of students' health – future teachers of Sciences as a criteria of their readiness for professional-pedagogical activity]*. *Visn. Chernihiv. nats. ped. un-tu. Seriya: Ped. nauky. Fiz. vykhovannya ta sport, Vol. 86, Ch. I, 354–356.*

РЕЗЮМЕ

Павленко Інна. Подготовка студентов педагогических высших учебных заведений к здоровьесберегающему обучению учеников общеобразовательных школ.

Целью нашей статьи является определение педагогических условий формирования у будущих учителей эмперического, гностического и психологического компонентов профессиональной готовности к успешному осуществлению здоровьесберегающего обучения.

Результаты проведенной экспериментальной работы позволили определить уровень представлений и знаний студентов о здоровьесберегающем обучении, а также соответствующие умения, необходимые для его успешной реализации.

Определенные показатели дают возможность получить объективную информацию об уровне готовности будущих педагогов к осуществлению здоровьесберегающего обучения учеников.

Ключевые слова: *общеобразовательные учебные заведения, здоровье, здоровьесберегающая деятельность, здоровьесберегающее оучение, будущие учителя, студенты, ученики.*

SUMMARY

Pavlenko Inna. Training students of higher pedagogical education institutions to health saving teaching of secondary school pupils.

The purpose of the article is to define the pedagogical conditions of formation of empirical, psychological and gnostic components of professional skills for successful exercise of health-saving study.

To determine the level of professional skills we used pedagogical observations, surveys, diagnostic «Teaching Cards» and methods of mathematical calculation.

The results of the experimental work revealed student's level of introduction and knowledge about heath-saving study and appropriate skills needed for successful exercise.

The study defined the essence of such concepts as: "health-saving teaching", "readiness for health-saving education". A model of student's readiness to health-saving education of pupils represented in the form of empirical gnostic and psychological components.

It was pointed out that professional readiness of students to health-saving teaching of pupils is defined in the aspects that characterized the above mentioned components. Indicators of psychological component have a positive attitude towards maintaining health in the learning process; establishing subject-subjective relations, democratic style of teacher communication. Empirical indicators of readiness are: increase of knowledge, its fullness,

firmness; formation of competence, pedagogical reflection; gnostic – professionalism, creative application of health-saving education in practice context.

Results of our experimental work allowed to determine the level of students' knowledge about health-saving education, also we checked necessary skills for successful realization of health-saving teaching. Certain factors give the opportunity to obtain objective information about the future teachers' level of readiness for practicing health-saving training of pupils.

Identified indicators have provided objective information on level of professional readiness of the future teacher to realization health-saving education of pupils.

The above mentioned makes it possible to conclude that the problem is relevant to the pedagogical theory and practice and requires further theoretical comprehension.

Key words: *comprehensive secondary schools, health, health-saving activity, health-saving education, future teachers, students, pupils.*

УДК 378.147.091.33-027.22:80

Катерина Поселецька

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

ORCID ID 0000-0002-0861-7123

DOI 10.24139/2312-5993/2017.01/116-126

ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

У статті проаналізовано взаємозв'язок між теоретичним і практичним навчанням майбутніх учителів філологічних спеціальностей у процесі педагогічної практики. Єдність теоретичного й практичного навчання в процесі педагогічної практики реалізується за рахунок структурної, системної її побудови. На практиці педагогічний процес нероздільний і є цілісним явищем. Неможливо відокремити мету від змісту й методів навчання та виховання, форми роботи від взаємодії учасників педагогічного процесу в конкретних умовах школи та класу. Теоретичне навчання забезпечує оволодіння моделями побудови педагогічної діяльності, в умовах педагогічної практики створюються сприятливі умови для досягнення певного рівня майстерності.

Ключові слова: *майбутні вчителі філологічних спеціальностей, педагогічна практика, етапний процес, педагогічне проектування, педагогічне моделювання, модельовані умови, професійно-педагогічна самореалізація, труднощі в педагогічній практиці.*

Постановка проблеми. Теоретичне навчання забезпечує оволодіння моделями побудови педагогічної діяльності, у яких, згідно з чинними нормами, подано всі її компоненти. В умовах педагогічної практики складаються сприятливі умови для досягнення певного рівня діяльності, і за співвідношенням досягнутого рівня із заданим можна говорити про ефективність підготовки майбутніх учителів до педагогічної діяльності.

Єдність теоретичного й практичного навчання в процесі педагогічної практики реалізується за рахунок структурної, системної її побудови. Теоретично можна вивчати професію педагога послідовно, уроздріб, озброюючи майбутніх учителів знаннями про процес навчання, виховання,